

Häst i Heby

Handlingsplan

2019-2024

Innehåll

Inledning	s. 1
Disposition	s. 1
Varför en hästkommun?	s. 2
Hästen som en del av en livsstil	s. 2
Hästen som friskvårdare	s. 2
Hästen som landskapsvårdare	s. 2
Hästen som näringslivsmotor	s. 3
Varumärket Häst i Heby	s. 3
Vision	s. 4
Handlingsplan	s. 4
Målsättningar och aktiviteter	s. 4
Hästen som friskvårdare	s. 4
<i>Målsättningar</i>	s. 4
<i>Aktiviteter</i>	s. 5
Hästen som landskapsvårdare	s. 6
<i>Målsättningar</i>	s. 6
<i>Aktiviteter</i>	s. 6
Hästen som näringslivsmotor	s. 7
<i>Målsättningar</i>	s. 7
<i>Aktiviteter</i>	s. 7

Bilagor

Bilaga 1: Bild av Heby kommuns vision och de inriktningar och effektmål som Häst i Heby relaterar till.

Bilaga 2: Färdplan - kort sammanfattning av varumärket

Inledning

Heby kommun definieras av Jordbruksverket som en av Sveriges 164 landsbygds-kommuner. Med *landsbygd* menar man "kommuner som inte ingår i de två tidigare klassificeringarna (storstadsområden och stadsområden) och som samtidigt har en befolkningstäthet av minst fem invånare per km²". Enligt Boverket bor de flesta yrkesverksamma i storstadsregioner medan antalet äldre är högre i glesbygden, samtidigt som glesbygden förlorar "många unga vuxna, då den åldersgruppen flyttar till storstadsregioner eller universitetsorter." Den genomgående trenden är att landsbygden överges till förmån för staden, och det är framför allt i de små tätorterna i de mindre arbetsmarknaderna som det negativa flyttnettot varit som störst¹. Däremot har man sett att den omgivande landsbygden, även i glesbygdsregioner, har haft en mer positiv utveckling. Den omgivande landsbygden i "landsbygdskommunerna" har således en attraktionskraft som lockar till inflyttning.

Enligt Lina Bjerke², analytiker på Jordbruksverket, är den största andelen som flyttar till landsbygden så kallade återvändare, det vill säga människor som är födda och uppväxta på landsbygden och som sedan väljer att återvända i vuxen ålder. Går det att dra någon slutsats av detta? En rimlig slutsats torde vara att människor söker sig tillbaka till en *livsstil* de hade under uppväxten och som är signifikant för just landsbygden. I det här resonemanget kommer Heby kommuns varumärke *Häst i Heby* in. Under senare års arbete med varumärket har vi nämligen funnit att själva kärnan i detta handlar om livsstil, om ett så kallat livsstilsboende.

Disposition

I det här dokumentet ges en inledande bakgrund till varför Heby kommun säger sig vara en *hästkommun*. Därefter ges en förklarande text till hur handlingplanen för varumärket Häst i Heby har växt fram, och vilka element som den vilar på. Vidare presenteras varumärket, dess vision, handlingsplan, långsiktiga målsättningar och de aktiviteter som står i relation till respektive målsättning. Som bilagor återfinns en bild där relationen mellan Heby kommuns övergripande vision och varumärket Häst i Heby presenteras, samt en så kallad färdplan för Häst i Heby där varumärket och dess handlingsplan är kort sammanfattade.

¹ Lotta Svensson (2006) *Vinna och försvinna?*

² landsbygd.nu/lina-bjerke-akadmiker-landsbygd-sant

Varför en hästkommun?

Vi har en känsla av att det finns många hästar i Heby kommun. Känslan bottnar i sådant som att besökande reagerar på att det finns många hagar med hästar här, och att vi är hem åt en av Sveriges största travträningsanläggningar. Men faktum är att vår känsla tycks stämma väl överens med verkligheten. Heby kommun har nämligen fler hästar per invånare än genomsnittet i Sverige som helhet. Det tyder en undersökning som vi gjorde under vintern år 2016/2017 på. Vi bad då samtliga hushåll i kommunen att svara på en enkät där de bland annat fick ange hur många hästar de ägde. Vad gäller travhästar gjorde vi dessutom en grundlig undersökning i samarbete med Västerbo Stuteri, detta för att få så korrekta siffror som möjligt. Siffrorna tyder på att Heby kommun ligger långt över de siffror som finns för genomsnittet i Sverige, och att vår bild av Heby kommun som en hästkommun därmed stämmer väl överens med verkligheten.

Hästen som en del av en livsstil

Vad är det som gör att människor söker sig till landsbygden? Förmodligen är lugnet, naturen och fritidsaktiviteter en del av svaret. Människor söker sig sannolikt till landsbygden eftersom de längtar efter en livsstil som staden inte kan erbjuda. I Heby kommun bidrar hästen på flera sätt till den livsstilen. Dels är gröna hagar med betande hästar en del av själva sinnebilderna av ett lantligt lugn, dels har hästen kvalitéer som bidrar både till människors välmående och till vår landsbygd. När vi frågar de som bor i Heby kommun vad hästen har för roll i deras liv och i vår landsbygd, utkristalliseras tre egenskaper: hästen som *friskvårdare*, *landskapsvårdare* och *näringslivsmotor*. Dessa tre egenskaper visar hur hästen bidrar till den livsstil – det livsstilsboende – som just landsbygdskommunen Heby erbjuder. Nedan förklaras detta närmare.

Hästen som friskvårdare

Blir man automatiskt frisk av att bo på landsbygden? Svaret är naturligtvis nej, men en lantlig livsstil erbjuder möjlighet och tillgång till olika aktiviteter som kan bidra till vårt välmående. I Heby kommun spelar hästen en stor roll för människors fysiska och psykiska hälsa. Hästen ger motion, rehabilitering och ett socialt nätverk. Det stärker dessutom självkänslan att hantera ett så stort djur. Enligt studier mognar barn som har kontakt med hästar snabbare än andra barn. De har också lättare att anpassa sig socialt och att uttrycka sig. Ett otal avhandlingar och studier visar även att "hästtjejerna" tvingas bli tydliga och bestämda, vilket utvecklar en självbild av handling och mod.

Hästen som landskapsvårdare

Hästen bidrar på flera sätt till Heby kommuns landskap. Det skänker stillhet och lugn att se hästar beta i hagar. Det är vackert och gör landskapet levande. Hästen håller också vårt kulturlandskap öppet i en verklighet där antalet betesdjur i det traditionella jordbruket sjunker. De bidrar till det öppna landskapet, dels genom att beta, dels genom den areal som behövs för produktion av hästfoder. Utan hästen växer alltså landskapet igen och den biologiska mångfalden kan fara illa. Hästen gör också att våra bondgårdar hålls vid liv, då hästbönder tar över om den traditionella mjölkbonden lägger ner. Det gör att vår landsbygd fortsätter vara aktiv och levande.

Hästen som näringslivsmotor

Hästen spelar en stor roll för företagande och arbete i Heby kommun. Den bidrar till att utveckla vår landsbygd och gör det möjligt för människor och företag att etablera sig här. Hästen skapar arbetstillfällen i flera led, till exempel genom foder, anläggningar, utbildningar och stallbyggnationer. Arbetstillfällena gör att fler människor kan bo och verka i Heby kommun vilket är väsentligt i en tid då fler och fler människor söker sig från landsbygd till stad. De hästaktiva bidrar också till att upprätthålla våra servicestrukturer när de etablerar sig här, vilket gynnar övriga som bor, verkar och gör besök i Heby kommun. Tillsammans utgör detta en positiv kraft som direkt bidrar till att göra Heby kommun till en attraktiv landsbygdskommun.

Varumärket Häst i Heby

Häst i Heby som varumärke har funnits sedan 2001. Varumärket syftar till att främja och bidra till Heby kommuns övergripande vision om att vara en "växande landsbygdskommun med trygghet, närhet och livskvalitet". Mer specifikt ska varumärket bidra till två av Heby kommuns inriktningar om att "vara en attraktiv kommun för medborgare, företagare och anställda att leva, bo och verka i" liksom att Heby kommun ska ha en "hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling". Inriktningarna har i sig varsitt effektmål som arbetet med varumärket Häst i Heby styrs av, nämligen att Heby kommun "ska ha en långsiktig, strategisk planering för tillväxt och landsbygdsutveckling som främjar den lokala kulturen, den lokala miljön och de lokala produkterna" samt att kommunen ska vara "inkluderande och jämställd och ge medborgarna förutsättningar för god hälsa, egen försörjning och meningsfull fritid".

Bild av relationen mellan Heby kommuns övergripande vision, inriktningar och effektmål, och varumärket Häst i Heby.

I det kommande presenteras Häst i Hebys vision, övergripande strategi, målsättningar och aktiviteter som syftar till att nå målsättningarna.

Vision

Häst i Heby bidrar till Heby kommuns attraktionskraft och till hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling.

Handlingsplan

För att nå Häst i Hebys vision fokuserar vi vårt arbete på den livsstil som Heby kommun som landsbygdskommun erbjuder. Vi talar om ett *livsstilsboende* där hästen spelar roll för helheten. Vi främjar och påvisar hästens tre positiva egenskaper för Heby kommun, nämligen som *friskvårdare*, *landskapsvårdare* och *näringslivsmotor*. Dessa tre egenskaper är våra fokusområden som samtliga bidrar till ett livsstilsboende som ska locka människor till att långsiktigt bo, verka och/eller göra besök i Heby kommun.

Övergripande idé: *Hästen gynnar alla som bor, verkar och/eller gör besök i Heby kommun.*

Bild av Häst i Hebys vision och strategi.

Målsättningar och aktiviteter

Nedan presenteras Häst i Hebys målsättningar för respektive fokusområde, samt de aktiviteter vi planerat för att nå/främja målsättningarna. Målsättningarna är långsiktiga och ska förverkligas genom årliga aktivitetsplaner där våra aktiviteter planeras in.

Hästen som friskvårdare

Målsättningar

- Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.
- Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt välmående.
- Olika aktörer i Heby kommun samverkar och ser de möjligheter som hästen som friskvårdare erbjuder.
- I Heby kommun tillhandahålls den infrastruktur som behövs för att hästrelaterade aktiviteter ska främjas, samt vara lätta och säkra att utföra.
- Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns olika nämnder och förvaltningar.

Aktiviteter

- Vi anordnar inspirerande aktiviteter för kommuninvånarna tre gånger per år för att visa på hästens betydelse för Heby kommuns attraktionskraft. En aktivitet per område: friskvårdare/landskapsvårdare/näringslivsmotor.
- Vi, tillsammans med Heby Arena, inspirerar/utbildar intresserade aktörer i hur man kan tänka kring friskvårdserbjudanden.
- Vi, tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen, hjälper till med markavtal och kontakt med markägare vid etablering av ridleder.
- Vi lyfter Häst i Heby som varumärke vid besök hos nämnder och förvaltningar.
- Under de närmaste åren ska följande initiativ lyftas för att se om det finns intresse och behov av att verkställa dem:
 1. Ryttarföreningarna erbjuder ridning som alternativ till gymnastikundervisning/friluftsdagsaktiviteter.
 2. Svenska för invandrare (SFI) och integrationsverksamheten i kommunen samarbetar med drivande förening för att presentera en alternativ livsstil för barn med invandrarbakgrund.
 3. Heby kommuns LSS-verksamhet använder ridskolan i sin verksamhet.

Hästen som landskapsvårdare

Målsättningar

- Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.
- Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt landskap.
- Hästägare har nödvändig kunskap om gällande lagar och regler för hästhållning.
- Heby kommun är ledande i landet vad gäller att hantera hästens avtryck i miljön.
- Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns olika nämnder och förvaltningar.

Aktiviteter

- Vi anordnar inspirerande aktiviteter för kommuninvånarna tre gånger per år för att visa på hästens betydelse för Heby kommuns attraktionskraft. En aktivitet per område: friskvårdare/landskapsvårdare/näringslivsmotor.
- Vi, tillsammans med miljöstrateg, anordnar en gång per år en aktivitet inom området "Hästen som landskapsvårdare".
- Heby kommuns hemsida uppdateras årligen med de lagar och regler som gäller för hästägare och hästföretagare. Det ska vara lätt att göra rätt i Heby kommun. Ansvariga är vi, Samhällsbyggnadsförvaltningen och Bygg- och miljönämnden.
- Virtuellt "Biomassa-torg" utvecklas.
- Vi informerar hästaktörer om hur vi på ett miljösäkert och hållbart sätt ska hantera gödsel.
- Vi lyfter Häst i Heby som varumärke vid besök hos nämnder och förvaltningar.

Hästen som näringslivsmotor

Målsättningar

- Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.
- Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt näringsliv.
- Hästägare och företagare har nödvändig kunskap om gällande lagar och regler.
- Häst i Heby stärker Heby kommuns företagsklimat.
- Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns olika nämnder och förvaltningar.

Aktiviteter

- Vi anordnar inspirerande aktiviteter för kommuninvånarna tre gånger per år för att visa på hästens betydelse för Heby kommuns attraktionskraft. En aktivitet per område: friskvårdare/landskapsvårdare/näringslivsmotor.
- Vi lyfter fram Julmyra som ett positivt exempel på det livsstilsboende som Heby kommun erbjuder.
- Heby kommuns hemsida uppdateras årligen med de lagar och regler som gäller för hästägare och hästföretagare. Tydliga och offentliggjorda regler stöttar företagare att våga etablera och utveckla sin verksamhet. Ansvariga är vi, Samhällsbyggnadsförvaltningen och Bygg- och miljönämnden.
- Vi, tillsammans med näringslivsstrateg, bjuder en gång per år in hästnäringen i Heby kommun för att hålla en tät dialog i syfte att ständigt höja kvaliteten på Heby kommuns hästnäring. Politiken är också representerad på mötet.
- Hästägare bjuds in till företagsutveckling, liksom övriga företagare i Heby kommun.
- En digital karta utvecklas över ridleder, ridhus och företag som berör hästvärlden, detta för att hästägare lättare ska kunna sondera marknaden. Kartan används även för samhällsplanering och för nyinflyttade, men också för hela Heby kommuns nätverk. Kartan kan även användas i marknadsföringssyfte för att visa på en levande landsbygd.
- Vi, tillsammans med drivande förening, sätter samman ett nätverk av förebilder inom hästvärlden. Syftet med nätverket är att dessa förebilder/mentorerna kan lotsa intresserade ungdomar vidare i sin utveckling inom rid- och travsport samt hästföretagande.
- Vi lyfter Häst i Heby som varumärke vid besök hos nämnder och förvaltningar.

Hästen som näringslivsmotor

Långsiktiga målsättningar

Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.

Heby kommun görs känd för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt näringsliv.

Hästägare och företagare har nödvändig kunskap om gällande lagar och regler.

Häst i Heby stärker Heby kommuns företagsklimat.

Varumärket Häst i Heby är väl inarbetat i nämnder och förvaltningar.

Aktiviteter

Inspirerande aktivitet där hästen som näringslivsmotor lyfts fram.

Aktiviteter

Julmyra lyfts fram som ett positivt exempel.

Aktiviteter

Heby kommuns hemsida uppdateras årligen med aktuella lagar och regler för hästägare och hästföretagare.

Aktiviteter

Årlig kvalitetssträff med hästnäringsen och politiken.

Företagsutveckling.

Digital karta.

Förebildsnätverk.

Aktiviteter

Vi lyfter Häst i Heby som varumärke vid besök hos nämnder och förvaltningar.

Bild av "Hästen som näringslivsmotor" med målsättningar och aktiviteter.

Vision

Heby kommun är en växande landsbygdskommun med trygghet, närhet och livskvalitet.

Heby kommun

Inriktning

Heby kommun ska vara en arktiv kommun för medborgare, företagare och anställda a leva, bo och verka i.

Inriktning

Heby kommun ska ha en hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling.

Effektmål

Heby kommun ska ha en långsiktig strategisk planering för llväxt och landsbygdsutveckling som främjar den lokala kulturen, den lokala miljön och de lokala produkterna.

Effektmål

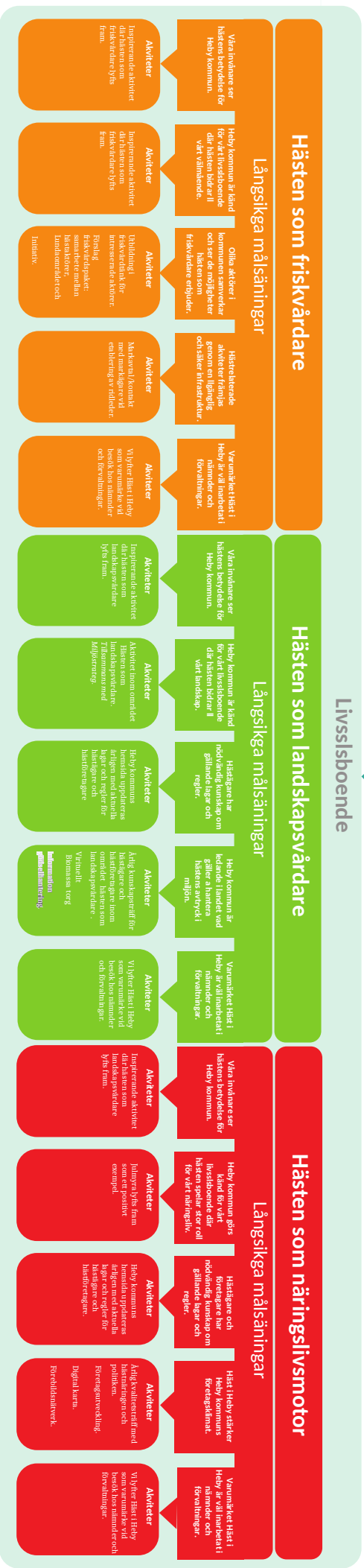
Heby kommun ska vara inkluderande och jämställd och ge medborgarna förutsättningar för god hälsa, egen försörjning och meningfull frid.

Vision

Häst i Heby bidrar ll Heby kommuns arkonskra och ll hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling.

Häst i Heby

Livsloboende

Färdplan - kort sammanfa ning av varumärket Häst i Heby

Vision

Häst i Heby bidrar till Heby kommuns attraktionskraft och till hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling.

Handlingsplan

Vi talar om ett *livsstilsboende* där hästen spelar roll för helheten. Vi främjar och påvisar hästens tre positiva egenskaper för Heby kommun, nämligen som *friskvårdare*, *landskapsvårdare* och *näringslivsmotor*. Dessa tre egenskaper är våra fokusområden som samtliga bidrar till ett livsstilsboende som ska locka människor till att långsiktigt bo, verka och/eller göra besök i Heby kommun.

Övergripande idé: *Hästen gynnar alla som bor, verkar och/eller gör besök i Heby kommun.*

Målså ningar

Vi har fem målsättningar inom respektive fokusområde. Målsättningarna är långsiktiga, och nås genom noga avvägda aktiviteter.

Hästen som friskvårdare:

Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.

Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt välmående.

Olika aktörer i Heby kommun samverkar och ser de möjligheter som hästen som friskvårdare erbjuder.

I Heby kommun tillhandahålls den infrastruktur som behövs för att för att hästrelaterade aktiviteter ska främjas, samt vara lätta och säkra att utföra.

Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns nämnder och förvaltningar.

Hästen som landskapsvårdare:

Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.

Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt landskapsvårdare.

Hästägare har nödvändig kunskap om gällande lagar och regler för hästhållning.

Heby kommun är ledande i landet vad gäller att hantera hästens avtryck i miljö.

Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns nämnder och förvaltningar.

Hästen som näringslivsmotor:

Våra invånare ser hästens betydelse för Heby kommun.

Heby kommun är känd för utomstående för vårt livsstilsboende där hästen bidrar till vårt näringsliv.

Hästägare och företagare har nödvändig kunskap om gällande lagar och regler.

Häst i Heby stärker Heby kommuns företagsklimat.

Varumärket är väl inarbetat i Heby kommuns nämnder och förvaltningar.